

Izglītības eksporta spēja

Mazliet vairāk ārvalstu studentu no ES valstīm – šādas krusas, tomēr cerīgas tendences ir manāmas izglītības statistikā

Ārvalstu studentu skaits un īpatsvars ir palielinājies, neraugoties uz to, ka kopējais studējošo skaits šajā studiju gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājies par 8%. Latvijas augstskolās un koledžās studē 1949 ārvalstu studenti no 62 pasaules valstīm, kas ir par 234 studentiem vairāk nekā iepriekšējā studiju gadā, informē Izglītības un zinātnes ministrija. Pašlaik Latvijā studē 1,9% ārvalstu studentu. Visvairāk ārvalstu studentu ir no Krievijas (358 studenti jeb 18% no kopējā ārvalstu studentu skaita), no Lietuvas 231 students jeb 12%, no Ukrainas 215 (11%), Vācijas (152) un Gruzijas (96), pēdējos gados strauji audzis ārvalstu studentu īpatsvars no ES valstīm. Ārzemnieki galvenokārt mācās programmās, kas tiek īstenotas angļu un krievu valodā. Pašas iecienītākās ir medicīnas studijas, studē arī inženierzinātnes un sociālās zinātnes.

MBA – uz Baltkrieviju

Jānis Grēviņš, RTU Rīgas Biznesa skolas direktors, nule ir atgriezies no vizītes Baltkrievijā, kur RBS ievieš biznesa administrācijas maģistra programmu (MBA). Projektu finansē ASV Starptautiskās palīdzības aģentūra (USAID)

4

miljoni latu ▶ Par tik kopējos Latvijas gada ieņēmumus palielina ārvalstu studenti. Viens studējošais gada laikā Latvijā iztērē vidēji 2 052 latus.

AVOTS: IZM

un Eirāzijas fonds. Līdz 2014. gadam projektā plānots ieguldīt 5-7 milj. USD. Viņš stāsta, ka drīzumā Baltkrievijas parlaments ratificēs divpusējos līgumus starp ASV un Baltkrieviju par šī projekta īstenošanu. Vienlaikus ar juridisko formalitāšu sakārtošanu ir sāktis praktisks darbs – sakārtot programmai vajadzīgām atvēlētās telpas, lai septembrī varētu sākt studijas. Jau gadu ar RBS atbalstu darbojas Angļu valodas centrs, arī MBA programmas īstenošanā būs iesaistīti RBS pasniedzēji. «Mēs nodrošinām institucionālo rāmi šajā projektā, lai pēc projekta beigām MBA programma spētu pastāvēt starptautiski atzītā kvalitātes līmenī,» uzsver J. Grēviņš.

«MBA programmas izveide Baltkrievijā ir viens no lie-

Informācijai

▶ **Valstis, no kurām ir visvairāk studentu Latvijā (% no kopējā ārvalstu studentu skaita)**

Krievija	18
Lietuva	12
Ukraina	11
Vācija	8
Gruzija	5
Citas valstis	46

AVOTS: IZM

lākajiem Latvijas augstākās izglītības eksporta projektiem un viens no nopietnākajiem starpvalstu sadarbības projektiem starp Latviju un Baltkrieviju un starp Latviju un ASV,» uzsver RBS direktors. To atzinusi arī ASV valsts sekretāre Hilarija Klintonē.

Rektoru padomes priekšsēdētājs Arvīds Barševskis atzinīgi vērtē pērn notikušo Latvijas un Azerbaidžānas Izglītības forumu. Pēc šīs vizītes Latvija tika iekļauta īpašajā Azerbaidžānas prezidenta sarakstā kā valsts, uz kuru var braukt studēt ar Prezidenta fonda atbalstu. Daugavpils universitātē pašlaik mācās viens students no Azerbaidžānas.

Nepievilcīgs tēls

Lai sekmētu augstākās izglītības eksportu, Augstākās iz-

glītības centrs veido punktu informācijas sniegšanai par studiju iespējām Latvijā, eksporta pakalpojumu atbilstam un koordinēšanai. Maijā darbu sāks mājaslapa, kas informēs par studiju iespējām Latvijā.

A. Barševskis vairākkārt paudis, ka Latvijas mediji un pašas augstskolas ir izdarījušas lāča pakalpojumu, veidojot negatīvu priekšstatu par augstākās izglītības kvalitāti. Kāda ir bilance jauniešiem, kas aizbrauc studēt uz ārzemēm, un šurp atbraukušajiem, nav zināms – dati par to netiek apkopoti. Neliela daļa aizbraucēju Latvijā ņem kredītus. 2010. gadā studenti ļoti aktīvi pieprasīja gan studiju, gan studējošā kredītu studijām ārvalstīs, informē Izglītības un zinātnes ministrija. Pērn tika noslēgti 126 studiju kredīti un 87 studējošā kredīti. Visvairāk kredītņēmēju devās studēt uz Lielbritāniju, pieprasītas ir studijas arī Dānijas, Nīderlandes, Somijas, Vācijas, Zviedrijas, Norvēģijas augstskolās. Stratēģiskās analīzes komisijas nesen veikta aptauja liecina, ka aptuveni 60% jauniešu plāno doties studēt uz ārzemēm. Plāni, protams, nav jābūtība, tomēr tendences tie rāda.

Signe Knipše

▶ RTU Biznesa skolas direktors Jānis Grēviņš lepns par MBA programmu, ko skola ievieš Baltkrievijā ar ASV Starptautiskās palīdzības aģentūras finansiālu atbalstu.

FOTO – IEVA ČIKA, LETA

Viedoklis Pamanīta un atzīta Eiropā

Rīgas Stradiņa universitātes rektors profesors Jānis Gardovskis:

▶ RSU šobrīd studē 400 ārvalstu studenti, kas ir lielākais ārvalstu studentu skaits augstskolā ne tikai Latvijā, bet arī viens no lielākajiem Baltijā. RSU studē aptuveni 7% ārvalstu studentu no kopējā studējošo skaita, pērn to bija 5%, bet mūsu mērķis ir, lai pēc diviem gadiem to būtu vairāk nekā 12%. To panāksim, paplašinot angļu valodā pieejamo programmu

klāstu, auditējot starptautiskās programmas, kā arī paplašinot eksporta valstu skaitu. Šobrīd 97% RSU ārvalstu studentu ir no ES valstīm, bet mūsu mērķis ir paplašināties arī uz tiem ārpus Eiropas. Paplašināsim arī piedāvāto studiju programmu klāstu. Šobrīd Rīgas Stradiņa universitātē ārvalstu studentiem piedāvā apgūt studiju programmas *Medicīna* un *Stomatoloģija*, bet jau tuvākajā nākotnē ārvalstu studentiem piedāvāto programmu skaitu ir

plānots trīskāršot. Pēdējā gada laikā lielākais skaits jauniešu studijām RSU ir ieradušies tieši no Vācijas – 140, tālāk seko Latvijas ziemeļu kaimiņvalstis – Zviedrija, Norvēģija, Somija, kā arī Lielbritānija. Runājot tieši par studentiem no Vācijas, tā ir valsts, kurā pastāv kvotas tam, cik valstī katru gadu jāsaņem jaunuārstu. Jaunieši, kas tomēr vēlas šo profesiju apgūt, izskatā dažādas iespējas – iespējas iestāties kādā no Vācijas augstskolām, iespējas segt studiju

maksu u. tml. Rezultātā daļa jauniešu meklē iespējas apgūt medicīnu ārpus Vācijas, bet palikt ES kvalitātes prasību ietvaros.

Konkurence starp augstskolām ES ietvaros ir ļoti spraiga. Katru gadu Eiropā tiek piedāvātas vidēji 20 jaunas medicīnas studiju programmas. Pēdējos gados aktīvi studiju programmas piedāvā Austrumeiropas un Balkānu valstis, piemēram, Čehija, Ungārija, Slovēnija, Melnkalne u. c.